



TALE

Samråd K og L om førtidspension m.m. den
23. april

18. marts 2025

J.nr. 2025 - 1786

CAP

Clara Emilie Philbert

Ida Kirstine Wåhlin Thyboe

DET TALTE ORD GÆLDER

Samrådsspørgsmål K

Hvad er ministerens holdning til sager, hvor en borger uretmæssigt fastholdes i kontanthjælpssystemet i over et årti, jf. artiklen ”Denis vandt i retten over Ankestyrelse og Københavns Kommune”, Arbejderen den 21. februar 2025, og hvordan vil ministeren sikre, at det ikke gentager sig i det kommende beskæftigelsessystem, hvor kommunerne får større frihed?

Samrådsspørgsmål L

Hvordan vil ministeren sikre, at Ankestyrelsen i fremtiden reelt fungerer som en uafhængig klageinstans, der kan rette op på kommunernes fejl, i stedet for at bekræfte dem, som det skete Denis Beglerovics sag.

Tak til formanden og tak til Victoria Velasquez for at have indkaldt til dette samråd.

Jeg vil besvare de to spørgsmål samlet.

Spørgsmålene handler om noget helt grundlæggende i vores samfund. Nemlig borgernes retssikkerhed.

Der bliver henvist konkret til de oplevelser, som Denis Beglerovic har haft i mødet med beskæftigelsessystemet.

Det berører mig at læse om de udfordringer og omstændigheder, der har kendetegnet Denis' liv.

Borgere skal behandles værdigt, og reglerne må ikke være så komplekse, at kommuner har svært ved at administrere dem.

Jeg kan ikke gå ind i den konkrete sag, og jeg er også blevet gjort opmærksom på, at Ankestyrelsen har anket byrettens dom.

Jeg vil i stedet forholde mig generelt til spørgsmålet om borgernes retssikkerhed.

Som borger skal man kunne føle sig tryk i, at man bliver behandlet i tråd med de regler, som vi har besluttet på Christiansborg – og hvis man ikke føler at det er tilfældet, så skal der være et sikkerhedsnet i form af klagemuligheder, som hjælper til at skabe trykhed om, at der er truffet den korrekte afgørelse om borgeren.

Når det er sagt, så synes jeg det er vigtigt at understrege, at borgernes retssikkerhed ikke kun handler om, at man skal have gode muligheder for at klage, hvis man mener der er truffet en forkert afgørelse i ens sag.

Borgernes retssikkerhed er og skal nemlig være et helt grundlæggende fokus i den kommunale sagsbehandling. Vi skal så at sige ramme rigtigt i første hug.

Det har vi allerede sat rammerne for i kommunerne. Det er særligt reglerne i retssikkerhedsloven og forvaltningsloven, der stiller krav til den kommunale sagsbehandling, og som skal sikre borgernes retssikkerhed.

Reglerne betyder, at kommunen er forpligtet til at behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt og give borgerne en helhedsorienteret vejledning, som tager udgangspunkt i den enkelte.

Reglerne betyder også, at borgerne har ret til at blive inddraget og medvirke, når kommunen behandler deres sag.

Derudover er det kommunen, der har ansvaret for, at borgernes sager er tilstrækkeligt oplyst, inden kommunen træffer afgørelse, herunder at de relevante og nødvendige helbredsoplysninger foreligger.

Disse regler skal alle hjælpe til, at borgeren er sikret sine rettigheder i mødet med kommunen. Og kommunerne er forpligtet til altid at leve op til reglerne, når de behandler sager på beskæftigelsesområdet.

I nogle kommuner er der tilmed ansat borgerrådgivere, som vil kunne føre tilsyn med kommunens administration, inden for de rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat, herunder

om kommunen overholder de retssikkerhedsmæssige regler.

Det er derfor min klare forventning, at kommunerne overholder den lovgivning, som de er sat til at administrere.

Det er dog ikke nogen garanti for, at der ikke kan opstå tvivl eller uenighed om en sag. Det er sagen, som spørger henviser til, jo et klart eksempel på.

Hvis man som borger mener, at kommunen har truffet en fejlagtig afgørelse i ens sag, så har man ret til at klage.

Og hvis kommunen ikke vil give borgeren fuldt medhold i en klage, så er det Ankestyrelsen, som skal behandle klagen.

Ankestyrelsen er en uafhængig klagemyndighed.

I kommunale sager tager Ankestyrelsen blandt andet stilling til, om kommunen har brugt de rigtige regler, og om reglerne er anvendt korrekt.

Ankestyrelsen tager også stilling til, om kommunen har indhentet de relevante oplysninger, taget relevante og saglige hensyn, og om sagsbehandlingsreglerne er overholdt.

De afgørelser, som Ankestyrelsen træffer, skal kommunen efterleve.

Hvis man som borger mener, at Ankestyrelsens afgørelse er forkert, har man også mulighed for at få prøvet sin sag ved domstolene og lægge sag an over afgørelsen, som det er tilfældet i den sag, spørger henviser til.

Der er derved flere klageinstanser, som hjælper til at sikre borgerens retssikkerhed, hvis der er mistanke om, at der er sket fejl i sagen.

Det kan til tider virke som et komplekst virvar af instanser og bureaukratiske lag. Men det er netop muligheden for, at uafhængige øjne kan se med på ens sag, som giver ekstra tryghed for borgeren.

Det er vigtigt, at vi skelner mellem, om en kommune begår fejl i sagsbehandlingen, eller om kommunen helt bevidst handler i strid med reglerne og begår ulovlig sagsbehandling.

Mit klare udgangspunkt er, at kommunerne – og selvfølgelig også Ankestyrelsen – overholder den lovgivning, som de er sat til at administrere.

Hvis en domstol kommer frem til en anden afgørelse end kommunen og Ankestyrelsen, kan man ikke konkludere, at der har været tale om ulovlig sagsbehandling.

Der kan også være faglig uenighed om, hvordan en sag skal vurderes, eller hvordan reglerne skal

fortolkes. Derfor har Ankestyrelsen også mulighed for at anke en byretsdom eller en landsretsdom, som de har gjort i Denis' sag.

Det kan eksempelvis være i de tilfælde, hvor Ankestyrelsen vurderer, at dommen strider mod lovgivningen og gældende praksis.

Spørgeren spørger også ind til, hvordan vi sikrer borgernes retssikkerhed i det nye beskæftigelsessystem. Det spørgsmål er jeg rigtig glad for, at spørgeren rejser.

For helt grundlæggende handler retssikkerhed jo også om, hvor komplekse reglerne er, som kommunerne skal administrere. Og det ansvar ligger hos os politikere.

Hver gang Christiansborg har ville løse et problem, har vi fyldt på med nye regler, som øger kompleksiteten – og dermed risikoen for, at der bliver begået fejl i sagsbehandlingen.

Jeg er derfor glad for, at vi i oktober 2023 indgik en aftale, der skaber et mere gennemskueligt og enkelt kontanthjælpssystem. Og at vi med en aftale fra maj 2024 afskaffede den skærpede rådighedssanktion, som kommunerne har haft store udfordringer med at administrere.

Nu fortsætter vi arbejdet med beskæftigelsesreformen, som der også henvises til i samrådsspørgsmål K.

Vi har netop indgået den største forenkling af beskæftigelsesindsatsen nogensinde.

Med reformen giver vi sagsbehandlerne frihed til at hjælpe borgerne i arbejde.

Vi fjerner en lang række proceskrav, så kommunerne kan tilrettelægge indsatsen ud fra, hvad den enkelte har brug for.

Samtidig fjerner vi som udgangspunkt sanktioner for borgere længere væk fra arbejdsmarkedet og giver bedre mulighed for, at den enkelte borger kan få pause fra indsatsen, hvis det er dét, der er behov for.

Vi bygger også oven på afklaringen, som blev indført med kontanthjælpsreformen.

Vi udvider og fremrykker afklaringen, så alle borgere længere fra arbejdsmarkedet bliver omfattet af en årlig afklaring allerede efter et år i beskæftigelsessystemet.

Det har vi gjort for at understøtte, at de borgere, som er længst fra arbejdsmarkedet, får den rette

indsats og ydelse, og at kommunerne sikrer fokus på fremdrift i disse sager.

Vi kommer til at holde øje med, om reformen kommer til at virke efter hensigten, og at den ikke får utilsigtede virkninger for udsatte borgere. Vi har som led i aftalen afsat 25 mio. kr. til at følge op på og evaluere initiativer i beskæftigelsesreformen.

Her til slut vil jeg kort samle op.

Det er min forventning, at kommuner og Ankestyrelsen overholder den lovgivning, de er sat til at administrere.

Fra Christiansborg har vi igangsat et stort og vigtigt arbejde med at forenkle reglerne, som gerne skal betyde, at kommunerne får nemmere ved at administrere dem. Til gavn for borgerne og for retssikkerheden.

Tak for ordet.